

EXPUNERE DE MOTIVE

În cazul personalului armatei rănit sau diagnosticat cu boli pentru care se stabilește legătura de cauzalitate cu participarea la acțiuni militare, nu se menționează că de respectivele drepturi nu beneficiază cei care le-au dobândit ca urmare a săvârșirii, cu intenție, a unei infracțiuni pedepsite potrivit legii române, așa cum este prevăzut în cazul invalizilor. Totodată, actul normativ de referință nu definește noțiunea de rănit, deși în conținutul acestuia, la art. 8¹ alin. (1) și art. 8³ alin. (1), personalului rănit i se conferă anumite drepturi.

În forma actuală, ordonanța de urgență face trimitere, în privința misiunilor eligibile, la Legea nr. 42/2004 privind participarea forțelor armate la misiuni în afara teritoriului statului român, care a fost abrogată expres prin Legea nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român.

Acum Ordonanța de urgență reglementează, sub aspectul drepturilor specifice, doar situațiile în care participanții la acțiuni militare au fost răniți, nu și pe cele în care au suferit afecțiuni fizice și/sau psihice în respectivele misiuni.

Intrarea în vigoare a Legii nr. 121/2011 a condus la apariția unei neconcordanțe în ceea ce privește acordarea decorațiilor, distincțiilor militare și civile, precum și a titlurilor onorifice. Astfel, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2006 pentru recunoașterea meritelor personalului armatei participant la acțiuni militare și acordarea unor drepturi acestuia și urmașilor celui decedat, cu modificările și completările ulterioare, acordarea acestui drept este imperativă, în timp ce în Legea nr. 121/2011, referirile la acest aspect se regăsesc sub formă de normă permisivă.

În cuprinsul actului normative actual nu este prevăzută posibilitatea ca personalul armatei rănit sau care a dobândit afecțiuni fizice sau psihice, să beneficieze de acordarea titlului onorific de „Veteran”, indiferent de durata participării, așa cum este prevăzut, ca excepție de la condiția de cel puțin 12 luni participare, pentru personalul armatei devenit invalid.

Veteranii și urmașii personalului armatei decedat în acțiuni militare, au dreptul de a putea fi invitați să participe la acțiuni festive sau comemorative. Ministerul Apărării Naționale invită sistematic la asemenea activități veteranii invalizi și răniți, precum și urmașii personalului armatei decedat în acțiuni militare, fără a avea baza legală pentru decontarea transportului și cazării celor invitați.

Nu este instituită Ziua Veteranilor, astfel încât nu există bază legală ca veteranii, participanți la acțiuni militare, să comemoreze jertfele camarazilor căzuți la datorie.

În cadrul drepturilor de care beneficiază personalul armatei rănit sau invalid, este prevăzut tratament gratuit în străinătate, dacă afecțiunile nu pot fi tratate în țară, fără a se preciza că și tratamentul în țară este gratuit.

Actul normativ nu precizează că de drepturile specifice beneficiază și veteranii care au fost transferați la alte instituții publice de apărare, ordine publică și siguranță națională.

Pentru văduvele celor decedați în acțiuni militare s-a instituit beneficiul de a putea fi încadrate în rândul personalului militar, în condițiile legii. Nu este reglementată și situația când aceste văduve nu îndeplinesc condițiile legale pentru încadrarea în rândul personalului militar, caz în care ar trebui să existe opțiunea de a beneficia de un drept similar, prin beneficiul încadrării ca personal civil în armată sau în instituțiile publice civile.

Pentru copiii celor decedați în acțiuni militare, care îndeplinesc prevederile legale, nu este prevăzut un sistem de sprijin social pentru integrarea profesională, similar celui prevăzut pentru văduve. Totodată, nu este instituit un sistem special de sprijin în vederea facilitării înscrierii la creșe și grădinițe a copiilor personalului armatei rănit, invalid sau a urmașilor celor decedați.

Nu sunt prevăzute drepturi pentru familiile invalizilor de gradul I prin care să se acorde un sprijin social consistent, cu toate că acestea se confruntă cu o situație socială relativ similară cu a familiilor celor decedați, în sensul că, după cum decedatul nu mai contribuie la susținerea financiară a familiei, nici invalidul de gradul I nu-și mai poate sprijini familia. Mai mult,

acesta are nevoie de sprijin permanent, devenind un consumator de fonduri semnificative.

Modelul legitimației de militar veteran/veteran, prevăzut în ordonanța de urgență, nu atestă decât calitatea dobândită, fără a conține elemente relevante privind meritele pe timpul misiunii, decorări, răniri, invaliditate etc.

Prin actul normative propus dorim să clarificăm aspectele necuprinse în forma actul normative aflat în vigoare și anume:

- realizarea rigorii normative necesare prin definirea noțiunilor de rănit, afecțiune fizică sau afecțiune psihică;

- completarea și modificarea cadrului legal, prin crearea posibilității de menținere în structurile Ministerului Apărării Naționale și a personalului rănit sau care a dobândit alte afecțiuni fizice, în mod similar invalizilor, respectiv de reîncadrare a veteranilor invalizi care au fost trecuți direct în retragere;

- posibilitatea acordării drepturilor pentru personalul armatei rănit sau care a dobândit alte afecțiuni fizice ori psihice, numai în situația în care rănirea sau afecțiunea nu a avut loc ca urmare a săvârșirii, cu intenție, a unei infracțiuni pedepsite potrivit legii române;

- punerea de acord a tipurilor de acțiuni prevăzute în expresia „acțiuni militare”, cu prevederile similare din noile norme instituite odată cu apariția Legii nr. 121/2011;

- acordarea unor drepturi similare răniților, personalului care a suferit afecțiuni fizice sau psihice, pe timpul misiunii sau, ulterior, dacă se constată legătura de cauzalitate cu participarea la acțiuni militare;

- înlocuirea prevederii imperative de acordare a decorațiilor și distincțiilor militare și civile pentru personalul armatei, cu o normă permisivă, aspect în acord cu prevederile Legii nr. 121/2011;

- menționarea că de drepturile conferite de ordonanța de urgență beneficiază numai cei care au fost decorați cu decorații naționale, așa cum prevede Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, cu modificările și completările ulterioare;

- unificarea termenilor de „Militar Veteran” și de „Veteran” sub o singură denumire, respectiv aceea de „Veteran”;

- conferirea titlului onorific de „Veteran” personalului armatei rănit sau care a dobândit afecțiuni fizice sau psihice, indiferent de durata participării, așa cum este prevăzut pentru invalizi, întrucât răniții și invalizii au acționat în aceleași situații și împrejurări;

- asigurarea cazării gratuite în spațiile de cazare ale Ministerului Apărării Naționale, în limita a maximum 2 zile, pentru veteranii invalizi, răniți, urmașii personalului armatei decedat și pentru părinții decedaților care nu au fost căsătoriți, invitați să participe la activitățile festive sau comemorative organizate de Ministerul Apărării Naționale, precum și decontarea cheltuielilor de transport dus/întors la/de la domiciliu pentru veteranii care participă la aceste activități;

- uniformizarea modului de ținere a evidenței personalului armatei căruia i s-a conferit titlul onorific de „Veteran”, prin înființarea de registre speciale la nivelul tuturor unităților Ministerului Apărării Naționale;

- instituirea Zilei Veteranilor pe 11 noiembrie a fiecărui an, în semn de recunoaștere a meritelor personalului armatei participant la acțiuni militare și în acord cu practicile și tendințele altor armate din state membre NATO;

- completarea drepturilor răniților cu prevederea potrivit căreia aceștia beneficiază de tratament gratuit, nu numai în străinătate, cum este expres prevăzut, ci și în țară;

- menționarea că de drepturile specifice cuprinse în prezenta ordonanță de urgență beneficiază și veteranii care își continuă cariera profesională la alte instituții publice din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională;

- abrogarea sintagmei de „mare mutilat”, deoarece aceasta nu se mai regăsește în terminologia medicală de specialitate;

- precizarea că de drepturile cuvenite personalului armatei care, pe timpul misiunii, s-a remarcat prin acte exemplare de curaj și devotament, beneficiază doar cei care au obținut titlul onorific de „Veteran” prin hotărâre a Guvernului;

- acordarea indemnizației lunare de însoțitor pentru invalizii de gradul I, prin raportare la valoarea câștigului salarial mediu brut și nu în valoare de 80%

din punctul de pensie, așa cum prevede Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare;

- extinderea prevederii referitoare la cuantumul indemnizației lunare pentru urmașii soldaților și gradaților voluntari și ai personalului civil, și pentru urmașii cadrelor militare, în scopul aplicării unui tratament juridic unitar, tuturor subiecților prezentei ordonanțe de urgență;

- acordarea posibilității ca văduvele celor decedați în acțiuni militare să fie încadrate ca personal civil în armată sau în instituții publice civile, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, în situația în care acestea nu îndeplinesc prevederile legale pentru a fi încadrate ca personal militar sau nu optează în acest sens;

- instituirea unui sistem de integrare profesională, similar celui prevăzut pentru văduve, și pentru soția/soțul personalului armatei încadrat în gradul I de invaliditate, precum și pentru copiii celor decedați ori ai invalizilor de gradul I, prin acordarea posibilității încadrării, în rândul personalului militar, potrivit legii, sau ca personal civil în armată ori în instituții publice civile, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;

- acordarea posibilității de transfer sau înscriere la/în instituțiile militare de învățământ și pentru copiii personalului armatei încadrat în gradul I de invaliditate, precum și acordarea burselor de studii în aceleași condiții prevăzute pentru copiii cadrelor militare decedate în acțiuni militare;

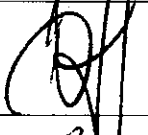
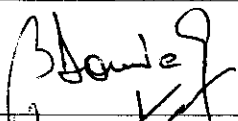
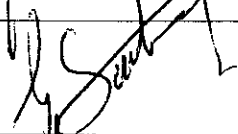
- crearea cadrului legal, astfel încât copiii răniților, invalizilor și ai personalului armatei decedat în acțiuni militare să aibă acces, prioritar, în creșele și grădinițele din sistemul public;

- modificarea modelului legitimației de „Militar Veteran” în vederea înscrierii în aceasta a elementelor necesare acordării drepturilor de care beneficiază.

Drepturile ce urmează a fi acordate beneficiarilor nu vor reprezenta un cost semnificativ raportat la dimensiunea morală a demersului, ce reprezintă expresia recunoașterii pe care societatea o datorează acestor categorii speciale și constituie, totodată, un factor motivant pentru participanții la misiuni în teatrele de operații.

Față de cele de mai sus, înaintăm prezenta propunere legislativă spre dezbateră și adoptare.

Inițiatori:

Nume	Deputat	Semnătura
Gabriel Oprea	senator UNPR, Circumscripția electorală nr.42, București, Colegiul uninominal 3	
Mircea Dușa	deputat PSD, Circumscripția electorală nr.21 Harghita, colegiul uninominal nr.5	
Ilie Sârbu	senator PSD, Circumscripția electorală nr. 37 Timiș, colegiul uninominal nr.4	
Dan Bordeianu	deputat PNL, Circumscripția electorală nr.39 Vaslui, colegiul uninominal nr.2	
George Scutaru	deputat PNL, Circumscripția electorală nr.10 Buzău, colegiul uninominal nr.1	
Adrian Ion Mocioalcă	deputat PSD, Circumscripția electorală nr.11 Caraș-Severin, colegiul uninominal nr.5	